

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring & Evaluation Committee

کابل، افغانستان: ۷ میزبان ۱۳۹۵: اعلامیه مطبوعاتی: کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری نگرانی های خویش را پیرامون نبود تعهدات مبارزه با فساد اداری در پیش نویس «سند خود کفائی مبنی چارچوب حسابدهی متقابل (SMAF)» ابراز میدارد.

آیا افغانستان میتواند کشور عاری از فساد باشد؟

به مشکل، اما از جمله ۲۵ تعهد کوتاه مدتی که روی آن در هفته آینده در نشست بروکسل توافق صورت خواهد گرفت فقط یکی آن در زمینه مبارزه علیه فساد اداری می باشد، این بیانگر این است که مبارزه علیه فساد اداری در اولویت آجندای نشست متذکره قرار ندارد. حکومت افغانستان و جامعه بین المللی میتواند در این راستا بهتر از این عمل نماید.

جامعه بین المللی و حکومت افغانستان پیش نویس جدید تعهدات کوتاه مدت را در سند خود کفائی مبنی بر چارچوب حسابدهی متقابل (SMAF) تدوین نموده است. تعهدات مزبور ضمیمه توافقات که در نشست بروکسل که قرار است هفته آینده به تاریخ ۴ و ۵ اکتوبر سال ۲۰۱۶ در مورد افغانستان در شهر بروکسل دایر گردد، خواهد شد.

این پیش نویس شامل ۲۵ تعهد میگردد. تعهدات متذکره دربرگیرنده اتخاذ اقدامات جدی و ملموس در راستای برگزاری انتخابات آینده، ایجاد محاکم اختصاصی زنان، و اقدامات جهت بهبود موثریت کمک ها می باشد. موارد یاد شده جایگزین ۳۹ تعهدی که برای سال های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ قبلاً روی آن توافق گردیده بود میگردد (ادیترز- به یادداشت ۱ رجوع شود).

اما علی الرغم ابراز اراده قوی در مورد کاهش فساد اداری از سوی حکومت افغانستان و جامعه بین المللی، از ۲۵ تعهد مسجل در پیش نویس متذکره فقط یکی آن به امر مبارزه علیه فساد اداری میپردازد.

همچنان در این زمینه هیچ اشاره ای به تعهدات و مکلفیت های جامعه جهانی در رابطه به از بین بردن فساد اداری در افغانستان نگردیده است. پس این آن خود کفائی مبنی بر حسابدهی "متقابل" نیست که چارچوب متذکره از آن صحبت میکند.

کمیته نظارت و ارزیابی (MEC) تعهدات مشخص آتی را که میتواند بطور قابل ملاحظه ای چارچوب متذکره و نشست بروکسل را تقویت بخشد پیشنهاد مینماید.

ما از حکومت افغانستان و جامعه جهانی میخواهیم که مجموعه از تعهدات کوتاه مدت اصلاح شده را برای سال ۲۰۱۷ در نشست بروکسل منظور نمایند.

یگانه تعهد کنونی مبارزه علیه فساد اداری

اقدام مشخص در تعهد شماره ۲ چنین صراحت دارد:

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring & Evaluation Committee

"استراتژی مبارزه علیه فساد اداری حکومت افغانستان از سوی شورای عالی حاکمیت قانون و مبارزه علیه فساد اداری تا نیمه اول سال ۲۰۱۷ تدوین و توشیح و در نیمه دوم سال متذکره تطبیق میگردد. پنج وزارتخانه عایداتی باید در سال ۲۰۱۷ از پیشرفت تطبیق پلان های مبارزه علیه فساد اداری خود به مردم گزارش دهند".

بخش اول این متن که ارتباط میگیرد به شورای عالی حاکمیت قانون و مبارزه علیه مواد مخدر، یک آرزوی جزئی است. هرچند دولت شورای عالی حاکمیت قانون و مبارزه علیه فساد اداری را در جون سال ۲۰۱۶ میلادی تأسیس نمود، اما با آنهم این اداره برای تطبیق این تعهد تا نیمه سال ۲۰۱۷ به خود فرصت میدهد.

در قسمت دوم متن، پنج وزارتخانه در انجام تعهدات قبلی خود که آماده سازی پلان های شان تا ختم سال ۲۰۱۵ بود، ناکام بوده اند. حتی تا حالا یگانه تعهد این است که تا سال ۲۰۱۷ از پیشرفت تطبیق پلان های مبارزه علیه فساد اداری خود به مردم گزارش دهند. (ایدترز - کمیته نظارت و ارزیابی بطور جداگانه روی چگونگی تطبیق این پلان ها اظهار نظر نموده است. به یادداشت ۲ رجوع شود)

تعهدات بهتر در امر مبارزه علیه فساد اداری

۱. در مورد پلان های مبارزه علیه فساد اداری سایر وزارتخانه ها چه نظر دارید؟ از پلان های مبارزه علیه فساد اداری وزارت های خدمات عامه به عنوان تعهد یادآوری نگردیده است. در واقع، وزیر صحت عامه فعلاً روی یک استراتژی عملی مبارزه علیه فساد اداری کار میکند. وزیر معارف نیز تلاشهایش را در زمینه آغاز نموده است. بنابر این یک اساس خوب برای فعالیت های بیشتر وجود دارد. ازاینرو، کمیته نظارت و ارزیابی (MEC) از نشست بروکسل میخواهد تا یک تعهدی را به مجموع تعهدات ایزاد نماید تا بر بنیاد آن پلان های عملی مبارزه علیه فساد اداری برای وزارت خانه های خدمات عامه تا نیمه سال ۲۰۱۷، تهیه گردند، و روند گزارش دهی نتایج نیز از نیمه سال ۲۰۱۷ آغاز شود.

۲. با پلان های مبارزه علیه فساد اداری ادامه میدهم، در مورد پلان های مبارزه علیه فساد اداری آنعده از وزارت ها و ادارات که از اوشان مشخصاً "تقاضا گردیده است تا اقدامات خود را در راستای مدیریت اجراءات معرفی نمایند چه فکر میکنید؟ (وزارت زراعت آبیاری و مالدار، وزارت امور داخله، اداره مستقل ارگان های محل، اداره احصایه مرکزی و اداره عالی تفتیش).

۳. اصلاحات جدی در اداره لوی خرنوالی در حال عملی شدن است که شامل این تعهدات نمی شوند. در این زمینه نیز باید یک تعهد وجود داشته باشد.

۴. در روند ثبت دارایی های مقامات دولتی نیز پیشرفت های به مشاهده میرسد. اما در زمینه چگونگی اسناد و شواهد ثبت دارایی ها و صحت و سقم اظهار نامه ها پیشرفت اندک و یا هم هیچ پیشرفتی صورت نگرفته است. میشود بسیار به راحتی با ایزاد تعهدی درین خصوص، اداره عالی نظارت را به اقدامات قوی تری ترغیب نمود.

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring & Evaluation Committee

۵. در زمینه ثبت دارایی های وکلای شورای ملی و والیان نیاز به یک تعهد است. صرف عدد محدودی در مطابقت با شرایط وضع شده دارایی های شانرا به ثبت رسانیدند، یعنی از ۲۵۹ وکیل فقط ۲ وکیل. (ایدیترز- به یادداشت ۳ رجوع شود)

۶. یگانه تعهد در ارتباط به تقویت جو سرمایه گذاری که یکی از ساحات حیاتی برای تولید عواید پنداشته میشود و باید اقدامات مبارزه علیه فساد اداری نیز شامل آن گردد، همانا سطر آتی میباشد که چنین مشعر است: "گستره پلان در یک جلسه آزاد باید مورد بحث قرار گیرد و از سوی شورای عالی اقتصادی تا نیمه سال ۲۰۱۷ میلادی منظور گردد. این جزئی ترین تعهد درین عرصه میباشد. این مورد را میتوان تقویت نمود و یا هم میتوان آن را به سکتور هایی مختص نمود که در آن ها پیشرفت بیشتر به نظر میرسد.

- اصلاحات خدمات ملکی جهت رسیدگی به آسیب پذیری های فساد سیستماتیک بسیار مهم و حیاتی است، اما بجز برنامه ظرفیت سازی نتیجه بخش (CBR) و اهداف مامورین انائیه خدمات ملکی، در زمینه چیزی به وضوح ذکر نشده است. رئیس جمهور این موضوع را یکبار دیگر تذکر نمود که "استخدام کارکنان خدمات ملکی" (civil service capture) یکی از چهار محرک فساد اداری میباشد. بطور مثال میتوان در این زمینه چنین یک تعهدی داشت که اقدامات اصلاحی تا ماه جنوری سال ۲۰۱۷ میلادی در دستور کار قرار میگیرد که شامل اصلاحات مشخص روی کاهش آسیب پذیری های معروض به فساد اداری متمرکز است، میشود.

- در مورد مرکز عدلی و قضایی مبارزه علیه فساد اداری تذکری صورت نگرفته است. در این زمینه، تعهد (نتیجه متوقعه) میتواند تعداد قضایایی باشد که در جریان یک سال بررسی میگردد و یا میزان قضایایی باشد که روی آن فیصله صورت گرفته است، و یا هم هردو در نظر گرفته شود.

- این یک نکته مثبت است که یک تعهد روشن و واضح در رابطه به سکتور معادن - که میتواند یک منبع عایداتی کلیدی در آینده باشد و در حال حاضر شدیداً از فساد متاثر است - وجود دارد این یک تعهد خوب است، اما میتوان آنرا با ایزاد موارد آتی بیشتر تقویت بخشید.

"عملی نمودن تعهدات حکومت افغانستان در قبال ابتکار شفافیت صنایع استخراجی (EITI)، وارد نمودن تعدیلاتی همچون: در نشر قرارداد های معادن، مشخص نمودن مالکین مستفید شونده قرارداد های معادن، ایجاد حساب شفاف واحد برای تمام پرداخت و رسید پول ها، تأمین تمام حقوق جهت تمویل پروژ های معادن، شرایط قوه قهریه، حقوق مالکان ملکیت های خصوصی، تطبیق قرارداد های معادن تا نیمه سال ۲۰۱۸ میلادی و تهیه نظام مالی معادن تا سال ۲۰۱۸."

- هیچ تعهدی برای دونه های بین المللی در ارتباط به مبارزه علیه فساد اداری موجود نیست. میتوان چنین یک تعهدی در این زمینه داشت: " تمام دونه های بین المللی در ارتباط به موفقیت و یا عدم موفقیت در زمینه به حداقل رساندن آسیب پذیری های معروض به فساد در تمام پروژه های که از سوی آنها تمویل میگردد، متعهد به یک ارزیابی سالانه باشند." در این زمینه ملت به یک نگرش باز از جانب تمویل کنندگان نیاز دارد تا در مورد خطرات فساد اداری و چگونگی واکنش کشور های

Independent Joint Anti-Corruption Monitoring & Evaluation Committee

تمویل کننده آگاهی حاصل نماید.

نگرانی شهروندان

از جمله تعهدات فقط یک تعهد در رابطه به نوعی فساد است که شهروندان بیشتر به آن مواجه اند و آن هم در مورد ساده سازی خدمات و عرضه آن از مرجع واحد میباشد (به تعهد ۱۳). اما این تعهد کمی و کاستی خود را دارد. اول اینکه این خدمات تا حالا مشخص و تعیین نشده اند، و وزارتخانه ها ممکن در مراحل بعدی خدماتی را انتخاب کند که برای شهروندان کم ارزش و یا هم بی ربط باشند. دوم اینکه، ذهنیتی ایجاد شده است که ساده سازی روند عرضه خدمات به معنی کاهش فساد است. تجارب کمیته نظارت و ارزیابی در افغانستان نشان داده است که روند ساده سازی حتمی نیست که بار سنگین رشوه را از دوش شهروندان کم سازد. از اینزو نیاز است که تا در پروسه ساده سازی عرضه خدمات رویکرد های مبارزه علیه فساد اداری را اتخاذ نماییم. و در نهایت، زمانبندی و ضرب الاجل ها از نیاز های فوری شهروندان بسیار فاصله دارند. چرا شهروندان برای تأسیس ۳ مرجع عرضه خدمات واحد و آن هم صرفاً در کابل، تا سال ۲۰۱۸ انتظار بکشند. چرا شهروندان برای آغاز روند اصلاحات در خدمات کلیدی تا سال ۲۰۱۷ میلادی منتظر بمانند.

یادداشت برای ویرایشگران (ایدیتران)

۱- تعهدات کوتاه مدت قبلی. پس از کنفرانس لندن در سال ۲۰۱۴، مقامات ارشد در ماه سپتامبر سال ۲۰۱۵ در چارچوب سند " خود کفائی مبنی بر چارچوب حسابدگی متقابل" روی مجموعی از تعهدات توافق نمودند. سند مزبور شامل ۳۹ تعهد میگردد. عنصر مبارزه علیه فساد اداری تقریباً در تمام تعهدات محسوس است، چه بطور مستقیم چون تهیه پلان های مبارزه علیه فساد اداری برای وزارتخانه ها و یا هم بطور غیر مستقیم چون تطبیق معیار های خدماتی توسط کمیسیون تدارکات ملی و تعیین لوی خرنوال جدید.

مطابق گزارش ماه سپتامبر ۲۰۱۶ میلادی وزارت مالیه، حکومت افغانستان پیشرفت خوبی در زمینه تطبیق این شاخص ها داشته است.

۲- تحلیل و ارزیابی ۵ پلان عمل از سوی کمیته نظارت و ارزیابی. کمیته نظارت و ارزیابی ۵ پلان را مورد تحلیل و ارزیابی عمیق قرار داده و به حکومت فرستاده است. میتواند آنرا از کمیته نظارت و ارزیابی بدست بیاورید.

۳- روند ثبت دارایی های وکلا و والیان. طبق بررسی کمیته نظارت و ارزیابی از معلومات ارایه شده توسط اداره عالی نظارت بر تطبیق استراتژی مبارزه علیه فساد اداری، از جمله ۲۵۹ وکیل پارلمان فقط ۲ تن و از ۳۴ والی صرف ۱۱ والی دارایی های شان را ثبت نموده اند.